

Wewnątrzszkolny System Doradztwa
Zawodowego przy Zespole Szkół Centrum
Kształcenia Rolniczego im. Władysława
Szafera w Głubczycach

Opracowała Izabela Rudzińska

WPROWADZENIE

Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz poznawania siebie i świata przez całe życie.

Działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określanie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

Sprawnie funkcjonujący system doradztwa zawodowego dzięki zaangażowaniu wszystkich osób realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego daje efekt synergii. Przygotowany dokument SDZ zapewnia ciągłość działań doradczych, służy wskazaniu korelacji między tymi działaniami i procesami dydaktyczno-wychowawczymi w szkole.

Akty prawne regulujące funkcjonowanie WSDZ

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku — Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59);
- Przepisy w prowadzące ustawę — Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz.60);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 — O Systemie Oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planach nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r., poz. 703);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Główny cel realizacji doradztwa zawodowego technikum

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w Branżowej Szkole I stopnia (BS I) jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Przykłady działań kierowanych do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji zawodowych; pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- przygotowanie do olimpiad i konkursów dotyczących kariery zawodowej; realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- angażowanie w organizację uroczystości i imprez szkolnych;
- promowanie idei wolontariatu;
- angażowanie w działania na rzecz promocji szkoły;
- organizowanie praktyk zawodowych;
- organizowanie staży zawodowych;
- organizowanie spotkań rekrutacyjnych z przedstawicielami firm gotowych zatrudniać uczniów i absolwentów;
- tworzenie kół zainteresowań zgodnie z oczekiwaniami uczniów;
- inspirowanie do zdobywania nowych umiejętności poprzez udział w dodatkowych zajęciach zawodowych;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie wizyt w firmach, w których znajdują się stanowiska pracy zgodne z kierunkiem kształcenia uczniów;
- informowanie o dodatkowej ofercie kształcenia zawodowego i rozwoju osobistego;
- organizowanie spotkań z osobami prezentującymi własne ścieżki rozwoju zawodowego (absolwenci szkoły, przedstawiciele zawodu);
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych i targach dotyczących rynku pracy;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności oraz samopoznanie;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych i targach dotyczących planowania ścieżki edukacyjnej;

- inspirowanie i pomaganie w przygotowywaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD) przez uczniów.

Przykłady działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwianie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji koleżeńskich;
- prezentowanie działań WSDZ na posiedzeniach rady pedagogicznej;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach; organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- inspirowanie nauczycieli do udziału w stażach zawodowych;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań z doradztwa zawodowego.

Przykłady działań kierowanych do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- organizowanie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach pracy;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik).

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne dni kariery) lub poza nią (np. festiwal zawodów).

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane w formie grupowej i indywidualnej. Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym skierowanych do rodziców oraz nauczycieli także odbywa się w obu tych formach.

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W technikum w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna. Poniżej przedstawiono zakres działań w obszarze doradztwa dla poszczególnych osób i formę organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa:

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole organizuje w szkole wspomaganie działań związanych z doradztwem zawodowym poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, _zainteresowania i uzdolnienia uczniów;

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów (ogólnych i zawodowych):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych;
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym. Nauczyciel-bibliotekarz:
- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje i aktualizuje, udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego. Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka:
- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków adekwatnych do zawodów wybranych przez uczniów.

Zależnie od koncepcji pracy technikum zakresy czynności dla poszczególnych osób angażujących się w realizowanie WSDZ w szkole mogą ulegać zmianom.

Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w specjalnie przeznaczonych do tego sali lub innej sali, w której znajduje się komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny. Doradca zawodowy ma umożliwiony dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych dla uczniów. Uczniowie mają dostęp do komputerów, na których zainstalowane są programy edukacyjne np. w szkolnym centrum multimedialnym lub bibliotece.

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (doradztwo indywidualne) odbywają się w gabinecie lub pokoju z dostępem do Internetu dla doradcy zawodowego oraz dla uczniów.

Wyposażenie doradcy zawodowego stanowią:

- biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców (przewodnik po zawodach, teczki informacji o zawodach, poradniki, materiały zawodoznawcze, ulotki, broszury, klasyfikacja zawodów i specjalności itp.);
- sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablice informacyjne, regały na książki, stojaki na ulotki itp.);
- sprzęt do powielania materiałów informacyjnych (np. drukarka, kserokopiarka);
- zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp.);
- zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
- materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
- materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, np. karty do flipcharta, markery;
- tablice (flipchart, ścienna, magnetyczna)

Sojusznicy — sieć współpracy

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół, stanowią: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego. Jednakże szkoła dodatkowo powinna pozyskać partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być angażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Przykłady instytucji sojuszniczych:

- Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli (ODN);
- Biblioteka pedagogiczna;
- Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy;
- Centra kształcenia ustawicznego, centra kształcenia ustawicznego i zawodowego, szkoły wyższe;
- Stowarzyszenia branżowe;
- Cechy rzemiosł różnych i małej przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze;
- Ochotnicze hufce pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, młodzieżowe biura pracy, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery, punkty pośrednictwa pracy, ośrodki szkolenia zawodowego;
- Agencje zatrudnienia;
- Pracodawcy;
- Kuratorium oświaty;
- Ośrodek Rozwoju Edukacji;
- Powiatowa Sieć Doradców Zawodowych;

W zależności od specyfiki szkoły, jej potrzeb i możliwości, a także otoczenia społeczno-gospodarczego szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania z zakresu doradztwa zawodowego.

Plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w danym roku szkolnym

Szkoła opracowuje WSDZ na cały cykl kształcenia w BS I. Dla usprawnienia realizacji zapisów WSDZ przygotowuje się roczny plan realizacji doradztwa zawodowego.

Roczny plan jest opracowywany przez:

- zespół ds. doradztwa zawodowego;
- doradcę zawodowego we współpracy z przedstawicielami komisji przedmiotowych
- radę pedagogiczną.

W tej kwestii szkoła wybiera najkorzystniejszy w swych realiach sposób pracy nad planem.

Obszary działania. treści i cele szczegółowe

(na podstawie rozporządzenia MEN z dnia 20 lutego 2019 r.)

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, z uwzględnieniem zawodów przyszłości i zapotrzebowania rynku pracy;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą w obszarze, w którym się kształci, oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości odbycia stażu zawodowego lub zdobycia zatrudnienia z wykorzystaniem dostępnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania nowych kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.3 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.4 analizuje możliwości kontynuowania nauki.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno -zawodowych

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjnozawodowej;
- 4.2 sporządza indywidualny plan działania — planuje różne warianty ścieżek edukacyjnozawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi

Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest w formie wybranej przez szkołę: co roku lub po całym cyklu kształcenia. Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Słownik pojęć

Działania związane z doradztwem zawodowym — ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego — zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, art. 109. I pkt 7), których wymiar określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r., poz. 703).

Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu — zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (Ustawa Prawo oświatowe, art. 109. I. pkt 5 oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach — Dz.U. z 2017 r., poz. 1591).

Preorientacja zawodowa - ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa — ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I—VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe — uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII—VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

Uczeń — dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) - celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę.

Poradnictwo zawodowe - długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

Doradca zawodowy- osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.

Informacja zawodowa - zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

Informacja edukacyjna - zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem.

Zawód - wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa - ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.